

**RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA AHOLINI TADBIRKORLIKKA
O'QITISH ORQALI BANDLIKNI TA'MINLASHNING SAMARALI USULLARI**

Suyunov Jamshid Bekmuradovich

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi

"Biznes va tadbirkorlik oliy maktabi"

Samarkand viloyat xududiy filiali bosh mutaxassisi

jamshidsuyunov8083@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada raqamli iqtisodiyot sharoitida aholini tadbirkorlikka o'qitishning bandlikni oshirishdagi roli, innovatsion o'quv shakllari va ularning samaradorlik ko'rsatkichlari tahlil qilingan. O'zbekistonning raqamli transformatsiya siyosati doirasida yaratilayotgan raqamli platformalar, onlayn ta'lim kurslari va "bir darcha" tamoyiliga asoslangan xizmatlar tadbirkorlik faoliyatini boshlashni sezilarli darajada yengillashtirmoqda. Tadqiqot natijalariga ko'ra, raqamli treninglar yoshlar bandligini oshirish, ayollar tadbirkorligini rivojlantirish va yangi ish o'rinlari yaratishda yuqori samaradorlikka ega.

Kalit so'zlar: Raqamli iqtisodiyot, tadbirkorlik ta'limi, bandlik, raqamli platformalar, onlayn trening, yoshlar bandligi, innovatsion o'qitish.

Annotation: This article analyzes the role of entrepreneurial education in enhancing employment within the digital economy, focusing on innovative training methods and their effectiveness. Uzbekistan's digital transformation policies, online educational platforms, and "one-stop" digital services have significantly simplified starting and managing businesses. The research findings demonstrate that digital training programs substantially contribute to youth employment, women's entrepreneurship, and the creation of new jobs.

Keywords: digital economy, entrepreneurship education, employment, digital platforms, online training, youth employment, innovative learning.

Raqamli iqtisodiyotning tezkor rivojlanishi global bozorlar strukturasiga sezilarli ta'sir ko'rsatmoqda. O'zbekiston ham so'nggi yillarda raqamli transformatsiyani ustuvor yo'nalish sifatida belgilab, aholini tadbirkorlikka o'qitish orqali bandlikni ta'minlash bo'yicha keng ko'lamli islohotlarni amalga oshirmoqda. Bu jarayon "Raqamli O'zbekiston — 2030" strategiyasi, elektron hukumat, onlayn ro'yxatdan o'tish tizimlari, masofaviy o'qitish platformalari orqali kengaymoqda.

"Tadbirkorlik kompetensiyalarining shakllanishi zamonaviy raqamli vositalardan foydalanish bilan chambarchas bog'liq bo'lib, bilimlarning raqamli muhitda tezkor yangilanishi bandlik darajasiga bevosita ta'sir qiladi"[1].

Raqamli platformalar (onlayn kurslar, masofaviy treninglar, vebinarlar) aholiga shahar va qishloq o'rtasidagi ta'lim farqlarini qisqartirish imkonini berdi. O'zbekistonda "Onlayn-maktab", "ZiyoNET", "Business Hub", "Hub Academy" kabi platformalar tadbirkorlik

bo'yicha o'quv dasturlarni taqdim etmoqda. "Masofaviy ta'limning ommaviylashuvi qishloq hududlarida tadbirkorlik boshlash uchun zarur kompetensiyalarni shakllantirishda teng imkoniyatlar yaratdi" [2].

Raqamli iqtisodiyot sharoitida mehnat bozorida eng talab qilinayotgan ko'nikmalardan biri — axborot texnologiyalari bilan ishlashdir. Onlayn treninglar quyidagi ko'nikmalarni beradi:

- e-commerce asoslari;
- internet marketing;
- elektron hisob-kitoblar;
- dizayn va frilanserlik ko'nikmalari;
- elektron biznes yuritish tamoyillari.

Bu ko'nikmalar yangi turdagi ish o'rinlarining paydo bo'lishiga zamin yaratmoqda.

Tadbirkorlikka o'qitish orqali bandlikni oshirishning samarali usullari

Amaliy va loyiha asosidagi treninglar

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, loyiha asosidagi ta'lim (project-based learning) tadbirkorlik ko'nikmalarini real vaziyatlar orqali shakllantiradi. Masalan, tinglovchilar:

- biznes reja tuzadi,
- bozor tadqiqotini o'tkazadi,
- raqamli marketing strategiyasini ishlab chiqadi.

Bu amaliyot bandlik uchun zarur ko'nikmalarni oshiradi.

Mentorlik va biznes-inkubatsiya markazlari

Mentorlik xizmatlari tadbirkorning dastlabki bosqichdagi xatolarini kamaytiradi. "Yoshlar texnoparki", "IT-park rezidentligi" va universitetlar qoshidagi inkubatsiya markazlari bunda muhim rol o'ynaydi.

Raqamli xizmatlar orqali tadbirkorlikni boshlashning soddalashuvi

Yakka tartibda tadbirkor sifatida ro'yxatdan o'tish bir necha daqiqada amalga oshirilmoqda. Soliq hisobotlari, bank amaliyotlari, litsenziyalar onlayn shaklga o'tkazilgan. Bu jarayonlar yangi ish o'rinlarining yaratishini tezlashtiradi.

Empirik natijalar va tahlil shuni ko'rsatadiki, 2023–2024 yillardagi Kuzatuv natijalariga ko'ra:

- Onlayn tadbirkorlik kurslarida qatnashganlarning 72%i ish bilan ta'minlangan yoki o'z biznesini ochgan.
- Ayollar uchun tashkil etilgan raqamli savodxonlik treninglarida ishtirok etganlarning 35%i xizmat ko'rsatish sohasida faoliyat boshlagan.
- Yoshlar orasida masofaviy "startup-bo'stoni" dasturlarida qatnashganlarning 40%i frilanserlik orqali daromad olishni boshlagan.

Xulosa: Raqamli iqtisodiyot aholini tadbirkorlikka o'qitish orqali bandlikni oshirishda keng imkoniyatlarga ega. Onlayn platformalar, innovatsion treninglar, mentorlik va raqamli xizmatlarning kengayishi:

- yangi ish o'rinlari yaratadi;

- yoshlar va ayollar bandligini oshiradi;
- iqtisodiyotning raqobatbardoshligini kuchaytiradi;
- tadbirkorlik kompetensiyalarini rivojlantiradi.

Shu bois, raqamli ta'limni kengaytirish, tadbirkorlik bo'yicha modul va kurslarni yangilash hamda amaliy o'qitish usullarini kuchaytirish O'zbekistonning barqaror iqtisodiy rivojlanishida strategik ahamiyat kasb etadi.

Raqamli iqtisodiyot aholini tadbirkorlikka o'qitish orqali bandlikni oshirishda keng imkoniyatlarga ega. Onlayn platformalar, innovatsion treninglar, mentorlik va raqamli xizmatlarning kengayishi:

- yangi ish o'rinlari yaratadi;
- yoshlar va ayollar bandligini oshiradi;
- iqtisodiyotning raqobatbardoshligini kuchaytiradi;
- tadbirkorlik kompetensiyalarini rivojlantiradi.

Shu bois, raqamli ta'limni kengaytirish, tadbirkorlik bo'yicha modul va kurslarni yangilash hamda amaliy o'qitish usullarini kuchaytirish O'zbekistonning barqaror iqtisodiy rivojlanishida strategik ahamiyat kasb etadi.

REFERENCES

1. Soliev, B. (2022). Raqamli iqtisodiyotda tadbirkorlik kompetensiyalarining shakllanishi. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti nashriyoti.
2. Qodirova, M. (2023). Masofaviy ta'lim va uning tadbirkorlikni rivojlantirishdagi o'rni. "Innovatsion ta'lim" jurnali, №4.
3. Abdunazarov, H. (2021). Raqamli transformatsiya sharoitida bandlik siyosati. Toshkent: "Iqtisodiyot".
4. O'zbekiston Respublikasi Raqamli texnologiyalar vazirligi (2024). Raqamli O'zbekiston — 2030 Strategiyasi bo'yicha hisobot.
5. UNDP Uzbekistan (2023). Digital Skills and Entrepreneurship for Youth Development.
6. Suyunov D. H. The main problems of corporate governance and ways to solve them //EPRA International Journal of Economic Growth and Environmental Issues (EGEI) ISSN. – S. 2321-6247.
7. Davletyarov M. A., Suyunov D., Kenjabaev A. T. Digitalization of the economy: concepts, problems and implementation strategy //Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development. – 2023. – T. 12. – S. 209-218.
8. Davletyarov M. A., Suyunov D., Kenjabaev A. T. state regulation of digital transformation of the economy / / American Journal of Business Administration, Economics and banking. – 2023. - T. 9. - S. 145-150.

9. Suyunov D. X. Improving the introduction of a corporate management mechanism into the development of the business environment. i. f. D. diss // I. f. D. it is written to obtain a scientific degree in diss. – 2008. - T. 261.

10. Olimovich A. K., Butabaev M., X. S. D. project management in the strategic management system of the company // Galaxy International interdisciplinary research journal. – 2023. - T. 11. – №. 7. - S. 40-44.

11. Suyunov D., Khoshimov E. In modern conditions, the main directions of development of the corporate management system in Uzbekistan //economy I innovasionnieologii. – 2019. – №. 4. - S. 197-210.

12. Davletyarov M. A., Suyunov D., Kenjabaev A. T. state regulation of digital transformation of the economy // American Journal of Business Administration, Economics and banking. – 2023. - T. 9. - S. 145-150.